

Fûgelwacht "Trynwâlden"

20260304 Verslag nazorgbijeenkomst 18 februari 2026, 19.30 u in cafe Moarkswal

Aanwezig: 22 leden, waaronder enkele leden van de wachten van Lekkum-Miedum, Wyns en Burdaard

1. Harke heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de de collega's van de omliggende wachten.
2. Het verslag van de nazorgbijeenkomst van vorig jaar (27 februari 2025) geeft geen aanleiding tot opmerkingen.
3. Henk Minkes presenteert met een powerpoint het overzicht van de resultaten over 2025. Daarbij staat hij allerleerst stil bij het overlijden van Jappie Seinstra afgelopen januari. Jappie was een zeer gewaardeerd lid van onze wacht en een uitstekende fotograaf. Ook de Fjildrop zal hem missen. Tot nu toe stelde Jappie deze overzichten samen, volgend jaar zullen we dat zelf moeten oppakken.
Over het geheel genomen was het geen slecht jaar. Zeker nu we voor de overzichten een ander startjaar (nl. 2000) wordt duidelijk dat de afgelopen jaren redelijk constant zijn gebleven. Uitzondering is helaas de scholekster die wel erg is teruggelopen. Ook in onze wacht was sprake van een grote predatiedruk, vooral van de kiekendief.
4. Het overzicht van de nazorgers werd nagelopen. Dat leidde tot enkele correcties, maar er zijn gelukkig geen grote wijzigingen. Het aantal nazorgers blijft op peil, maar we kunnen zeker versterking gebruiken.
5. Afgelopen jaar hebben we voor het eerst gebruik gemaakt van onze eigen drone. Die was helaas slechts beperkt inzetbaar, o.a. doordat de capaciteit van de accu's beperkt is. Voor het komend jaar is het de vraag of we überhaupt met een drone kunnen vliegen. Onze wacht ligt in het beschermingsgebied van vliegveld Leeuwarden. Er gelden aangescherpte regels.
6. Harke geeft een korte terugkoppeling van de rayonvergadering van 11 december 2025. De nieuwe algemene nazorginstructie is besproken en toegelicht. Deze instructie is overzichtelijker dan de oude. Hij staat ook op de website en komt binnenkort op de app. Verder wordt aandacht gevraagd voor het Stimuleringsfonds. Dat is bedoeld voor situaties waarin geen sprake is van beheer, maar wel landbewerking moet worden uitgesteld vanwege nesten/kuikens. T.n.t. heeft onze wacht daar nooit een beroep op gedaan. Binnenkort volgt meer informatie.
7. Henk Oud heeft ons bijgepraat over stand van zaken Grutto-aanvalsplan en ontwikkelingen ANLB.
In ons zoekgebied Aanvals Plan Grutto werken we samen aan de verbetering van de weidevogel biotoop. De provincie stelt hiervoor budget beschikbaar voor zowel beheerpakketten als investeringen in bv de aanleg van plasdrassen, opruimen van

ruigtes en bomen voor de noodzakelijke openheid en de aanschaf van predatie middelen.

Ook voor het komend seizoen zijn er weer meer beheer/rust percelen bijgekomen en zijn er nieuwe plasdrassen aangelegd. Daarnaast zijn er vruchtbare contacten met T-diel over realisatie openheid, bv het opschonen van de doodlopende vaart in het Âld wad.

Blijvend punt van zorg is de predatiedruk op nesten en vooral kuikens en ook daarvoor werkt men op verschillende niveaus aan oplossingen.

Middels de zgn "inbreukprocedure" is Nederland door "Brussel" aangesproken op de nog steeds dalende trend van onze weidevogel populatie. Indien NL niet met bevredigende maatregelen komt dreigt een miljoenenboete. Om dit te voorkomen is extra geld vrijgemaakt. Met de vrijgemaakte gelden kunnen we extra maatregelen nemen om de biotoop verder te verbeteren, wat echter alleen effect zal hebben indien parallel ook de predatiedruk vermindert.

Hoewel het ons veld mensen vaak veel te langzaam gaat, maken we steeds stapjes vooruit en die zien voor de nabije toekomst zeker ook. Belangrijk zijn hierbij de inspanningen van jullie vrijwilligers want bedenk; "yn it fjild wurd it ferskil makke".

8. Elena Kappers van A&W praat ons bij over het onderzoek naar de Kiekendief en de buizerd. Het onderzoek dat tussen 2023 en 2025 in de Wynserpolder werd uitgevoerd naar terreingebruik en prooikeuze van roofvogels laat zien dat het aantal waargenomen vliegende predatoren gedurende het weidevogelseizoen toenam, met een duidelijke stijging vanaf begin juni. Deze toename bestond voornamelijk uit Zwarte kraaien, Bruine kiekendieven en Buizerds. In tegenstelling tot 2024 volgde deze trend in 2025 echter niet duidelijk het aantal alarmerende weidevogelouderparen met kuikens, mede doordat gegevens uit het centrale deel van het weidevogelreservaat onvolledig waren. Voor de Bruine kiekendief bleek de toename in juni samen te hangen met broedende adulte vogels uit de omgeving, terwijl eerder in het seizoen vooral niet-broedende tweedejaars vogels aanwezig waren. GPS-gegevens van drie gezenderde Buizerds bevestigen het patroon dat deze vogels hun jachtactiviteiten voornamelijk uitvoeren binnen een relatief stabiel territorium en nauwelijks gebruikmaken van nabijgelegen weidevogelclusters. Dit suggereert dat deze gebieden buiten hun effectieve home range vallen of dat de beschikbaarheid van andere prooien, met name kleine zoogdieren, binnen hun territorium voldoende is. Het ruimtegebruik neemt gedurende het broedseizoen wel toe naarmate de jongen groeien en de voedselbehoefte stijgt. Buizerds gebruiken daarbij vooral palen en hekjes als uitkijkposten, die een gunstige balans bieden tussen goed zicht en energiezuinig jagen, terwijl bomen slechts zelden worden benut. Daarnaast bleek dat recent gemaaide percelen tijdelijk aantrekkelijker zijn voor roofvogels, vooral direct na de eerste maaibeurt, vermoedelijk doordat prooien beter zichtbaar en toegankelijk zijn; bij latere maaibeurten was dit effect minder duidelijk. De analyse van prooiaanvoer bij twee Buizerdnesten in 2025 liet zien dat het dieet sterk wordt gedomineerd door kleine zoogdieren, vooral knaagdieren, terwijl vogels slechts een klein en waarschijnlijk incidenteel aandeel vormen. Dit wijst op opportunistisch en generalistisch jachtgedrag dat vooral wordt bepaald door de lokale beschikbaarheid van prooien. Door het beperkte aantal gezenderde individuen, het kleine aantal gevolgde nesten en de beperkte duur van het onderzoek blijft vervolgonderzoek nodig om deze patronen robuuster te bevestigen en om beter inzicht te krijgen in de rol van roofvogels en landschapsbeheer in de predatie van weidevogels.

9. Rondvraag.

In de rondvraag kwam de vraag aan de orde om eens te worden bijgepraat over sporen in geval van predatie. Het is van belang om bij predatie als het kan aan te geven wie de predator is geweest. Veel nazorgers zijn hier onvoldoende van op de hoogte. Wellicht kunnen we volgend jaar onze jager Abel de Boer vragen hier iets over te vertellen.

10. Nazit, met drankje/hapje aangeboden door Collectief Noordelijke Friese Wouden (Henk Oud)